

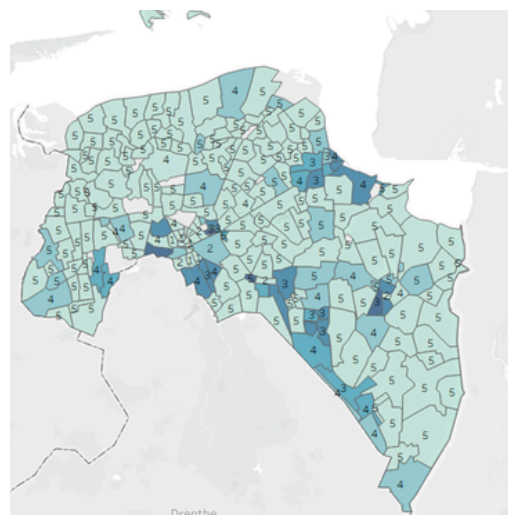
Beleving landelijk gebied in de provincie Groningen

"Niet iedereen ervaart het landelijk gebied op dezelfde manier"

Stedelijk en landelijk wonen, de cijfers vs. de perceptie

Mensen die in het landelijk gebied wonen, ervaren hun omgeving anders dan mensen die in de stad wonen. Sociaal Planbureau Groningen onderzocht hoe mensen hun eigen leefomgeving ervaren. Landelijk wordt door het CBS de stedelijkheid van een gebied bepaald met behulp van een stedelijkheidsgraad die loopt van zeer sterk stedelijk (1) tot niet stedelijk (5). Deze indeling is gebaseerd op adressendichtheid. Dit is een landelijke maatstaf. In Noord-Nederland wonen minder mensen per vierkante kilometer, en is de adressendichtheid dus lager. Daardoor sluit de landelijke indeling voor stedelijkheid niet goed aan bij de manier waarop de situatie in Noord-Nederland wordt ervaren.

Op de kaart is te zien dat voor het grootste deel van de inwoners van Groningen de stedelijkheidsindeling van het CBS overeenkomt met hoe zij hun leefomgeving zelf ervaren. Deze gebieden zijn lichtblauw weergegeven. In andere gebieden ervaren inwoners de mate van stedelijkheid anders dan volgens de landelijke norm wordt gemeten. Het gaat om gebieden die volgens het CBS in categorie 3 (matig stedelijk), 4 (weinig stedelijk) of 5 (niet stedelijk) vallen, maar door inwoners van de provincie als meer stedelijk worden ervaren. Met andere woorden, in Noord-Nederland ervaren mensen drukker gebieden als stedelijk, ook als dat volgens de landelijke norm niet zo is.

Figuur 1: % stedelijkheidservaring komt niet overeen, weergegeven per postcode-4-gebied

Stedelijkheidsgraad CBS

1 - zeer sterk stedelijk   3 - matig stedelijk   5 - niet stedelijk
2 - sterk stedelijk   4 - weinig stedelijk

% 'ervaring komt niet overeen met CBS-indeling'
0% 100%

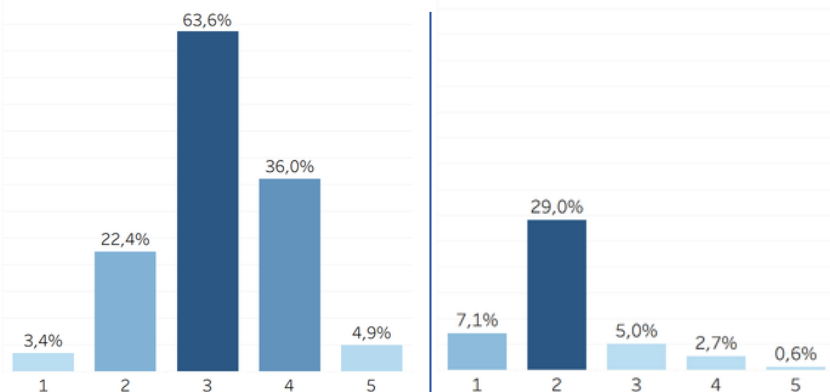
* Sommige postcodegebieden bevatten minder dan vijf respondenten. Houd er rekening mee dat de gepresenteerde cijfers een globaal beeld geven, en niet voor elke postcode representatief zijn.

- Regio Groningen (stad): Rondom de stad Groningen liggen een aantal dorpen (zoals Haren) en buitenwijken (zoals Gravenburg) waar inwoners een hogere mate van stedelijkheid ervaren dan volgens de Nederlandse norm wordt vastgesteld. De nabijheid van voorzieningen in de stad Groningen speelt hierin een rol. Door de werkgelegenheid, het openbaar vervoer en de winkels in de stad voelen inwoners van deze wijken dat ze stedelijker wonen.
- Regio Delfzijl: Delfzijl heeft een uitgesproken industrieel karakter met bijbehorende infrastructuur en voorzieningen. Deze industrie geeft inwoners van dit gebied het gevoel dat zij stedelijker wonen dan de landelijke norm aangeeft.
- Oost-Groningen: In deze regio liggen verschillende kernen (Sappemeer, Veendam, Stadskanaal en Winschoten) die een centrumfunctie hebben binnen de regio. Vanuit omliggende landelijke gebieden maken mensen dagelijks gebruik van de voorzieningen en activiteiten in deze kernen. Daardoor ervaren inwoners in deze gebieden een hogere mate van stedelijkheid.

Beleving landelijk gebied in de provincie Groningen

Een indeling voor het Noorden?

Op basis van de indeling van het CBS blijkt dat een groot deel van de Groningers ervaart in een meer stedelijk gebied te wonen dan de adressendichtheid weergeeft. In totaal ervaart 26,1% van de Groningers een andere mate van stedelijkheid dan het CBS toekent. Dit verschil komt vooral voor in categorie 3 (matig stedelijk). Een alternatief is het ontwikkelen van een nieuwe schaal die beter aansluit bij de provinciale context. Hierbij wordt alleen gekeken naar de adressendichtheid binnen Groningen. Op basis daarvan worden opnieuw vijf gelijke groepen onderscheiden, van zeer sterk stedelijk (1) tot niet stedelijk (5). Met deze nieuwe indeling ervaart nog slechts 8,9% van de Groningers een andere mate van stedelijkheid dan door het CBS wordt toegekend. Wanneer de indeling beter aansluit bij de lokale situatie, kunnen beleidsmaatregelen en voorzieningen beter worden afgestemd op de kenmerken van gebieden binnen de provincie.

Functies van het landelijk gebied

We vroegen leden van het Groninger Panel op welke wijze zij gebruikmaken van het landelijk gebied in hun omgeving. Daarbij maken we onderscheid tussen mensen die vinden dat ze zelf in een landelijk gebied wonen en mensen die vinden dat zij in een meer stedelijk gebied wonen. Op hoofdlijnen komen de antwoorden van deze twee groepen overeen; omgeving, fietsen en wandelen worden vaak genoemd. Mensen uit stedelijk gebied lijken het landelijk gebied vooral op te zoeken voor specifieke activiteiten (recreatie, hardlopen, bos). Ook noemen ze relatief vaker het gebruik van de auto. Mensen uit landelijk gebied gebruiken de omgeving – logischerwijs – vaker voor dagelijkse activiteiten (wonen, tuin, huis, etc.).

Conclusie

We vroegen leden van het Groninger Panel of zij hun woongebied zouden omschrijven als landelijk of stedelijk. Voor de meeste inwoners van Groningen komt hun ervaring overeen met de indeling van het CBS. Voor sommige Groningers is dit echter niet het geval. In de meeste gevallen gaat het om inwoners die aan de rand van een stad wonen of in een dorp in de buurt van een stad. Zij ervaren – waarschijnlijk door de aanwezigheid en bereikbaarheid van stedelijke voorzieningen – dat zij stedelijker wonen dan op basis van de adressendichtheid aan dit gebied wordt toegekend.

Door in vervolgonderzoek rekening te houden met de bevolkingsdichtheid binnen de provincie kan Sociaal Planbureau Groningen beter aansluiten bij de perceptie van Groningse inwoners. Dit biedt lokale beleidsmakers een realistischer beeld van de ruimtelijke verschillen binnen de provincie, waardoor beleid gericht kan worden ontwikkeld en middelen effectiever kunnen worden ingezet.

Figuur 2: % stedelijkheidservaring komt niet overeen met landelijke indeling (links), en Groningse indeling (rechts).